

ПЕДАГОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА “ТЕОРИЯ И МЕТОДИКА НА ФИЗИЧЕСКОТО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТ”

Утвърждавам:.....

/Декан: доц. д-р Ч. Сотиров/

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА
НА СПЕЦИАЛНОСТ
„ПЕДАГОГИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ”

Област на висше образование:	Педагогика
Професионално направление:	Педагогика на обучението по...
Образователно-квалификационна степен:	Бакалавър
Професионална квалификация:	Учител по физическо възпитание и спорт

гр. Шумен
2018 г.

Квалификационната характеристика за учители по физическо възпитание и спорт, придобили висше образование в специалност „Педагогика на обучението по физическото възпитание“, Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“, както и учебният план, осигуряващ тяхната подготовка, са съобразени с Наредба за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационните степени "бакалавър", "магистър" и "специалист", Наредбите за държавните изисквания за придобиване на висше образование по специалности, Наредба за държавните изисквания за придобиване на професионална квалификация „учител“, Наредба № 12 от 01.09.2016 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, Национална квалификационна рамка на Република България, Национална класификация на професиите и длъжностите, Постановление №125 от 24.06.2002 г. за утвърждаване Класификатор на областите на висше образование и професионалните направления.

I. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА СПЕЦИАЛНОСТТА

На физическото възпитание и спорта в българското училище е отредена изключително важната задача да въздейства положително върху здравето, а от там и върху бъдещето на нацията, тъй като в образователната система е обхваната почти $\frac{1}{4}$ от населението на Република България. От тази гледна точка здравният статус на подрастващите е от особено значение за функционирането на множеството системи на социалния живот. За съжаление обаче статистиката показва негативни тенденции в този аспект. Особено тежки са пораженията от хиподинамията върху физическата дееспособност на нацията – 30% от подрастващите имат високо кръвно налягане, а около 50% са с наднорменно тегло. Увеличава се и броят на зависимите от упойващи вещества.

Бурното развитие на високите технологии и компютъризацията, освен своите положителни страни, има и негативни като увеличаване на напрежението и стреса, увреждането на различни психомоторни показатели на децата, подрастващите и младежта и на техния здравен статус. Физическото възпитание и спортът в този аспект са мощно профилактично и корекционно-компесаторно средство, с помощта на което могат да бъдат избегнати подобни отрицателни тенденции. Отчитайки тази потребност държавните институции – Министерство на образованието и науката, Министерство на физическото възпитание и спорта и Министерството на здравеопазването полагат сериозни усилия за разширяване на възможностите на учащите се за активни и системни занимания с физически упражнения, спорт и туризъм. Ученическият отдих и туризъм през големите ваканционни периоди увеличава своите мащаби.

Разработените и внедрени в практиката учебни програми, заедно с Наредба №5/30.11.2015 г. за общо-образователна подготовка, Системата на оценяване на учащите, (в сила от учебната 2005/2006 г.), Закона за степента на образование, общообразователния минимум и учебния план (изм. ДВ. бр. 40/14.05.2004 г.) и др. второстепенни нормативни документи подчертават статуса на учебния предмет “Физическо възпитание и спорт” в българското училище.

Поставените цели могат да бъдат осъществени от специалисти с широко профилна професионално насочена подготовка, чието обучение е съобразено с Националния класификатор на професиите в Република България и с Европейската квалификационна рамка.

Това предполага подготовката на висококвалифицирани учители по физическо възпитание и спорт, които да притежават знания, умения, лични и професионални компетенции за осигуряване на качествен образователно-възпитателен процес в различните степени на средното образование. На настоящия етап в образователната система съществува дефицит от такива кадри, притежаващи ОКС “бакалавър”.

II. КВАЛИФИКАЦИОНЕН СТАНДАРТ – КОМПЕТЕНЦИИ НА ЗАВЪРШИЛИТЕ СТУДЕНТИ ОКС “БАКАЛАВЪР”

1. Област и обхват на знанията

Завършващите ОКС “бакалавър”, специалност “Педагогика на обучението по физическо възпитание” трябва да притежават знания за:

- Историята, същността на физическото възпитание и спорта и на техните социални функции;
- Анатомо-физиологичните и социално-психологичските характеристики на човешкия организъм и промените им под въздействие на системни занимания с физически упражнения, спорт и туризъм;
- Основите на теорията на физическото възпитание, като интегративна научно-учебна дисциплина и нейната специфична методика;
- Основите на теорията на спортната тренировка в общометодологичен аспект и специфичната методика за видовете спорт, съгласно учебното съдържание, което е регламентирано от Държавният образователен стандарт;
- Частните спортни дидактики – основи на техниката, методика на преподаването, правилознание, контрол и оценяване и др.;
- Организационната структура на системата за физическо възпитание на Република България – законодателната основа, методите за управление на училищното физическо възпитание и спорта, планирането и управлението на учебно-възпитателния процес в съответната образователна степен;
- Основите на научноизследователската работа в сферата на физическото възпитание и спорта.

Нивото на знанията на завършващите ОКС “бакалавър” трябва да е на равнището на най-новите научни достижения на спортологията.

2. Област и обхват на уменията.

Лични компетенции – завършилите специалност “Педагогика на обучението по физическо възпитание” притежават уменията:

- да разбират основните факти, понятия, категории, принципи, закономерности и форми, които имат приложение в областта на физическото възпитание и спорта;
- да събират, да анализират и да интерпретират информация, която е необходима за управление на образователно-възпитателния процес;

- да умеят да комуникират и да предават в ясна и разбираема форма своите идеи, решения и изисквания в процеса на педагогическото общуване с учениците, родителите, своите колеги и др.;
- да спазват общочовешките ценности и етичните норми по време на образователно-възпитателния, тренировъчния и състезателния процес;
- да овладяват нови знания и да повишават непрекъснато своята квалификация в светлината на идеите на продължаващото обучение.

3. Професионални компетенции – в пряката си професионална дейност завършилите ОКС “бакалавър” са способни да:

- умеят професионално да планират, да организират, да анализират и да управляват образователно-възпитателната, тренировъчната и спортно-състезателната дейност с учениците от всички степени на средното училище;
- умеят да демонстрират елементите от техниката на видовете спорт, които са регламентирани от основните и допълнителните ядра по учебни програми за съответните класове;
- правилно да подбират средствата и методите на обучение и тренировка, обема и интензивността на натоварването, като ги съобразяват с възрастово-половите особености на учениците;
- осъществяват научнообоснован подбор и начална селекция на деца и юноши за начално обучение и тренировка по вид спорт;
- умеят да извършват вътрешно оценяване на учениците по учебния предмет “Физическо възпитание и спорт” съобразно изискванията на Наредба №3/15.04.2003 г. за Системата на оценяване;
- умеят да обработват и да анализират резултатите от контрола на показателите, които определят нивото на физическата дееспособност и да информират родителите и педагогическия колектив за положителните промени и негативни тенденции;
- умеят да планират, да организират и да провеждат масови прояви със спортно-анимационен и рекреационен характер;
- осъществяват профилактична практическа дейност за ограничаване на спортния травматизъм и да оказват адекватна долекарска помощ в случай на инциденти;
- умеят да прилагат мултипрофесионален подход в работата си и при работа в екип;
- провеждат научно-приложни изследвания и да участват в научни форуми.

III. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ

Завършилите специалността “Педагогика на обучението по физическо възпитание” с ОКС “бакалавър” могат да бъдат назначавани на следните длъжности:

1. Учители по физическо възпитание и спорт във всички степени на българското училище, в колежите, частните училища и детско-юношеските школи.
2. След спечелен конкурс да бъдат назначавани за преподаватели във висшите училища на България и след допълнителна квалификация в структурите на МВР, МНО и др.
3. Възпитатели във всички учебни заведения за деца и ученици с увреждания и специфични потребности.

IV. ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ОКС “БАКАЛАВЪР” ПО СПЕЦИАЛНОСТ ПЕДАГОГИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ.

Бакалавърската степен се придобива след четиригодишен курс в редовна форма на обучение – 8 семестъра (240 кредита), съгласно приложения учебен план.

Дипломирането става след защита на дипломна работа или държавен изпит при условията, регламентирани от Правилника за структурата и организацията на учебния процес в ШУ “Епископ Константин Преславски”.

V. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ:

- ✓ Да получат второ висше образование;
- ✓ Да продължат образованието си в ОКС “магистър”;
- ✓ Да участват в различни форми на продължаващо обучение през целия живот.
- ✓ Да бъдат обучавани в сродни университети в рамките на Европейски съюз по програма Еразъм+.